

Raadsnota

Raadsvergadering de dato 11 juli 2022
Onderwerp: kadernota 2022

Aan de gemeenteraad,

1. Doel, Samenvatting en Advies van het raadsvoorstel

De kadernota is een belangrijk kaderstellend instrument van de gemeenteraad waarmee de raad richting geeft aan het college voor het opstellen van de programmabegroting 2023. Daarnaast verstrekt het college met de kadernota inzicht in het lopende begrotingsjaar.

De kadernota 2022 is de eerste kadernota in de nieuwe collegeperiode 2022 t/m 2026. In deze kadernota wordt invulling gegeven aan een deel van de punten uit het coalitieakkoord “Valkenburg aan de Geul veert op”. We hechten eraan te vermelden dat dit coalitieakkoord tevens als algemeen kader voor ons toekomstige beleid kan worden gezien.

De financiële ruimte van onze gemeente wordt in belangrijke mate bepaald door de besluitvorming door de Rijksoverheid over het Gemeentefonds. Uw raad wordt via een separaat raadsinformatiebulletin geïnformeerd over de gevolgen van de meicirculaire 2022 voor onze gemeente.

2. Situatie / Aanleiding / Probleem

Het aanbieden van de kadernota aan uw raad is een belangrijk, jaarlijks terugkerend moment in de Planning & Control cyclus. Het formele kader hiervoor is als volgt vastgelegd in de financiële verordening:

- Art. 4 lid 1: Het college biedt de raad elk jaar een kadernota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming;
- Art. 6 lid 1: Het college informeert en adviseert de raad door middel van de kadernota (en najaarsnota) over de begroting van het lopende begrotingsjaar;
- Art. 6 lid 2: In de kadernota (en najaarsnota) worden noemenswaardige afwijkingen op de oorspronkelijke raming van de baten en de lasten van programma's en investeringskredieten toegelicht en er worden voorstellen gedaan voor (eventuele) beleidstoevoegingen.

Samengevat geeft de kadernota inzicht in het lopende begrotingsjaar en geeft de kadernota richting aan het opstellen van de begroting voor het volgende begrotingsjaar.

3. Relatie met bestaand beleid

De bestaande financiële beleidskaders voor deze kadernota bestaan uit de eerder vastgestelde programmabegrotingen en de door de raad vastgestelde begrotingswijzigingen. Daarnaast gelden ook de kadernota's uit voorgaande begrotingsjaren en de financiële verordening als bestaand financieel beleid.

Een specifiek aandachtspunt voor de kadernota in 2022 betreft de relatie met het onlangs gepubliceerde coalitieakkoord “Valkenburg aan de Geul veert op”.

4. Gewenst beleid en mogelijke opties

In de onderstaande paragraaf zijn de concrete aandachtspunten en voorstellen opgenomen. Een samenvatting van de financiële gevolgen van deze voorstellen is opgenomen in onderdeel 8 van deze raadsnota.

Prijsstijgingen als gevolg van inflatie en indexatie

Op dit moment is er sprake van snel stijgende prijzen voor onder andere grondstoffen, materialen, brandstoffen en energie. Dat geldt bijvoorbeeld voor asfalt, benzine en diesel, kunststoffen en halfgeleiders. Maar ook transportkosten stijgen fors waardoor het duurder wordt om e.e.a. op de gewenste locaties te krijgen. Een van de oorzaken is de actuele situatie in Oekraïne maar ook de nasleep van de coronapandemie.

Deze snelle en forse (prijz)stijgingen hebben consequenties voor het fysieke domein. Omdat de prijzen snel en onvoorspelbaar stijgen wordt het steeds lastiger om tot een geloofwaardige werkplanning te komen. Wat we op dit moment zeker weten is dat we conform de huidige marktprijzen minder onderhoudswerkzaamheden kunnen uitvoeren voor hetzelfde budget. Bijvoorbeeld minder asfaltonderhoud, maar er is ook minder mogelijk bij nieuwe ontwikkelingen.

We vragen uw Raad om er rekening mee te houden dat we vanwege de beschreven situatie minder werkzaamheden kunnen uitvoeren voor hetzelfde budget.

Voor onze gemeentelijke gebouwen geldt dat er sprake is van onvermijdbare extra kosten door de hogere energieprijzen. De brandstofkosten stijgen waarschijnlijk met circa € 15.000. De energielasten van het gemeentehuis stijgen met circa € 60.000. Voor de overige gebouwen geldt dat de hogere energielasten worden doorbelast aan de huurders. Voor 2022 stellen wij voor om de post onvoorzien in te zetten voor de onvermijdbare kostenstijgingen van de brandstofkosten en de energielasten.

Voor het opstellen van de begroting 2023 zullen we de actuele ontwikkelingen monitoren. Naast de consequenties zoals hierboven beschreven verwachten wij ook dat leveranciers de gestegen kosten gaan doorbelasten. Uiteraard kijken we hierbij goed naar de betreffende contractuele bepalingen.

In het algemeen moeten wij echter wel stellen dat er sprake is van onzekerheden en risico's die ertoe leiden dat wij op dit moment slechts beperkt zicht hebben op de daadwerkelijke financiële ruimte en consequenties voor de begroting 2023 en verder.

Burgerkracht en zelfsturing

In het coalitieakkoord “Valkenburg aan de Geul veert op” is opgenomen dat de beleidsregels voor burgerkracht en zelfsturing worden geactualiseerd. In afwachting van dit nieuwe beleid continueren we in 2022 eenmalig het budget voor burgerkracht en zelfsturing. Concreet stellen we daarom voor om de jaarlijkse onttrekking van € 100.000 uit de algemene dekkingsreserve, die tot en met 2021 in onze begroting was opgenomen, ook in 2022 zo uit te voeren. Overigens zijn de betreffende

budgetten in voorgaande jaren niet volledig besteed, waardoor dit voorstel kan worden uitgevoerd binnen de eerder door de raad beschikbaar gestelde middelen. Wij vragen u echter wel om een formeel besluit over de onttrekking aan de reserve in 2022.

Vooralsnog leidt dit niet tot structurele consequenties. Bij het nog op te stellen nieuwe beleid zullen de financiële effecten vanaf 2023 en verder integraal worden meegenomen.

Brug Emmalaan

Bij de watersnood in juli 2021 is de brug over de Geul bij de Emmalaan in Valkenburg ingestort. Het college heeft onderzoek laten uitvoeren naar de wijze waarop deze brug hersteld dient te worden. Hierbij zijn diverse aspecten onderzocht, zoals de verkeerskundige aspecten, de belangen van de bewoners in de nabijheid van de brug en de functie van deze brug voor de naastgelegen brandweerkazerne.

De financiering van het herstel van de brug valt binnen de nafase van de watersnood, waarbij deze post wordt meegenomen in de financiële afwikkeling van de WTS en de specifieke uitkering voor onze gemeente. Daarnaast kijken we naar een verdeelsleutel van de kosten tussen het waterschap en de gemeente.

Financieel technische wijziging afschrijvingslasten Polfermolen

De afschrijvingslasten van het huidige gebouw van de Polfermolen worden volledig afgedekt door de voorziening Polfermolen. Dit is onderdeel van de invulling van de taakstelling, zoals toegelicht in de programmabegroting 2021 (p. 78 en 79). Deze voorziening was reeds eerder gevormd, vooruitlopend op een eventuele sloop van het huidige gebouw.

De veranderende inzichten in de toekomst van de Polfermolen vragen om een financieel technische wijziging van de afschrijvingslasten. Om die reden stellen wij uw raad voor om in 2022 het bedrag van de boekwaarde van de Polfermolen per 1 januari 2022 te onttrekken uit de voorziening Polfermolen en te storten in de reserve dekking kapitaallasten. Concreet gaat dit om een bedrag van € 3.494.265.

De jaarlijkse afschrijvingslasten van de Polfermolen (te weten € 450.795) worden met ingang van 2022 jaarlijks gedekt door middel van een onttrekking uit de reserve dekking kapitaallasten.

In deze kadernota wordt met betrekking tot de Polfermolen alleen deze financieel technische wijziging als beslispoint aan uw raad voorgelegd. Voor de verdere uitwerking van de afspraken uit het coalitieakkoord met betrekking tot de Polfermolen ontvangt u op een later moment een concreet voorstel.

Structurele uitvoering taken wonen

Onder de noemer 'een leefbaar Valkenburg aan de Geul' zijn in het coalitieakkoord "Valkenburg aan de Geul" een aantal concrete punten opgenomen voor het thema wonen. Voor de uitvoering is hierbij aangegeven dat er structureel extra ambtelijke formatie beschikbaar wordt gesteld voor een jaarlijks bedrag van € 175.000. Aangezien het niet is toegestaan om structurele lasten te dekken uit (incidentele) onttrekkingen uit de reserves stellen wij voor om voor twee jaren incidenteel (in 2022

en 2023) het bedrag van € 175.000 te onttrekken uit de algemene dekkingsreserve en beschikbaar te stellen voor de ambtelijke formatie op het taakveld wonen. Vanaf 2024 wordt de aanvullende formatie op het thema wonen vervolgens structureel opgenomen binnen onze ambtelijke formatie.

Verkeersveiligheidsprojecten

In het coalitieakkoord “Valkenburg aan de Geul veert op” staat opgenomen dat we jaarlijks € 100.000 vrij maken aan impuls gelden verkeersveiligheid. Dit is een continuering van het beleid uit de voorgaande periode, dat tot en met 2021 in de begroting was verwerkt. Wij stellen u voor om ook in de periode 2022 t/m 2026 het bedrag van € 100.000 te onttrekken uit de algemene dekkingsreserve en beschikbaar te stellen voor impuls gelden verkeersveiligheid. Voor zover deze middelen niet binnen het jaar worden besteedt wordt het resterende budget bij de jaarafsluiting weer gestort in de algemene dekkingsreserve.

Formatie en personele lasten ambtelijke organisatie

Zoals bekend staat de ambtelijke organisatie van onze gemeente al enige tijd onder druk. Naast de gevolgen van de Covid-19 crisis werden wij geconfronteerd met de gevolgen van de watersnood en daarna de gevolgen van de oorlog in Oekraïne, die leidde tot een grote inzet vanuit onze gemeente voor de opvang van vluchtelingen.

Ook de krapte op de arbeidsmarkt heeft gevolgen voor onze gemeentelijke organisatie. Het is steeds lastiger om vacatures in te vullen en de huidige medewerkers blijven gemiddeld genomen minder lang voor ons werken dan enkele jaren geleden het geval was. Dit alles leidt ertoe dat relatief veel posities tijdelijk ingevuld worden met externe inhuur.

De gemeenteraad heeft op 9 november 2021 ingestemd met het programma nafase watersnood. In de raadsvergadering van 21 februari 2022 is de organisatiescan zoals uitgevoerd door Berenschot vastgesteld door de gemeenteraad. Voor beide besluiten is 2022 een jaar van implementatie en uitvoering.

Voor 2022 hebben wij een analyse uitgevoerd naar de verwachte financiële gevolgen in het lopende begrotingsjaar. Het budget voor personele lasten (incl. externe inhuur en kosten voormalig personeel) bedraagt op dit moment € 9.445.000. De verwachte realisatie van de personeelskosten, inclusief de externe inhuur, komt uit op € 10.001.000. Dit is een verschil van € 556.000.

In 2022 kan dit verschil nog worden opgevangen binnen de gereserveerde budgetten op de stelposten binnen het gemeentefonds. Hierin is € 560.000 opgenomen voor reservering loonontwikkelingen. Wij stellen voor om dit budget concreet in te zetten op het personeelsbudget. Begrotingstechnisch is dit een verschuiving binnen het programma Algemene Taakvelden. Omdat de werkelijk gerealiseerde personele lasten in 2022 echter worden doorbelast naar de verschillende programma's raakt dit wel aan het budgetrecht van de raad.

Voor de structurele effecten vanaf 2023 en verder voert het college nog een aanvullende analyse uit als onderdeel van de programmabegroting 2023. Gelet op de looptijd van de huidige cao gemeenten (tot 1 januari 2023) moeten we daarbij wel rekening houden met aanvullende effecten, die waarschijnlijk nog niet bekend zijn ten tijde van het opstellen van de begroting. Dit maakt ook dat

we het voorstel tot het inzetten van de stelpost in 2022 niet kunnen herhalen in 2023. In de programmabegroting 2023 zullen wij de uitwerking van deze post nader toelichten.

Indeling programmabegroting 2023 (en verder)

De gemeenteraad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode een programma-indeling voor die raadsperiode vast en stelt op voorstel van het college de taakvelden per programma vast. Deze kaders zijn door de raad vastgesteld in (artikel 2 van) de financiële verordening. In het coalitieakkoord is daar verder aan toegevoegd dat deze programma-indeling de gemeenteraad in staat dient te stellen om haar kaderstellende en controlerende rol goed uit te voeren.

De programma-indeling van de begroting is daarnaast ook de formele scheidslijn tussen de bevoegdheid van de raad en het college. De raad stelt de budgetten per programma vast, het college is bevoegd om binnen het programma die budgetten in te zetten.

De voorgestelde indeling is gebaseerd op de klassieke indeling van gemeentelijke begrotingen, die is terug te zien in de hoofdingeling van de taakvelden (bijlage 1 van de programmabegroting 2022). Hierbij is een uitzondering gemaakt voor economie en toerisme, aangezien deze beleidsterreinen binnen onze gemeente onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden. Bij het sociaal domein is een onderscheid gemaakt tussen het zogenaamde klassieke sociaal domein en beleidsterreinen als onderwijs en sport.

Het voorstel voor de programma-indeling en de indeling van de taakvelden per programma is opgenomen als bijlage bij deze kadernota. Indien uw raad hiermee instemt zal deze indeling worden gehanteerd met ingang van de programmabegroting 2023.

5. Samenwerking

De kadernota 2022 is tot stand gekomen met medewerking van alle afdelingen binnen de ambtelijke organisatie.

6. Aanbestedingen

Bij de uitvoering van de voorstellen die zijn opgenomen in deze kadernota worden de vigerende aanbestedingsrichtlijnen van de gemeente in acht genomen.

7. Duurzaamheid

Niet van toepassing.

8. Financiën

De voorstellen zoals opgenomen in deze kadernota laten zich als volgt samenvatten:

Financieel overzicht kadernota 2022	Eenmalige kosten in 2022	Eenmalige kosten in 2023	Structurele kosten
Stijging brandstofkosten	15.000	PM	PM
Stijging energielasten gemeentehuis	60.000	60.000	PM
Dekking door inzet post onvoorzien	-75.000		
Burgerkracht en zelfsturing	100.000		
Onttrekking algemene dekkingsreserve	-100.000		
Brug Emmalaan	PM		
Financieel technische wijziging afschrijvingslasten Polfermolen:			
- Onttrekking uit de voorziening Polfermolen	-3.494.265		-450.795
- Storting in de reserve dekking kapitaallasten	3.494.265		450.795
Formatie uitvoering taken wonen	175.000	175.000	175.000
Onttrekking algemene dekkingsreserve	-175.000	-175.000	0
Verkeersveiligheidsprojecten (2022 t/m 2026)	100.000	100.000	100.000
Onttrekking algemene dekkingsreserve	-100.000	-100.000	-100.000
Personele kosten en externe inhuur	556.000		PM
Saldering binnen exploitatie personeel	4.000		
Inzet stelpost personeelskosten	-560.000		PM
Totaal kadernota 2022	0	60.000	175.000

9. Communicatie

Over deze kadernota zal op de gebruikelijke wijze worden gecommuniceerd.

10. Afwegingen en Advies

Wij adviseren u om:

- De begroting 2022 aan te passen cf. de voorstellen zoals opgenomen in deze kadernota inclusief de daarbij behorende mutaties in de reserves;
- Het college opdracht te geven om de programmabegroting 2023 opstellen met inachtneming van de voorstellen zoals opgenomen in deze kadernota.

11. Bijlagen

- Voorstel indeling taakvelden per programma;
- Toelichting meicirculaire 2022 Gemeentefonds (wordt nagezonden).

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

 mr. G.S. Reehuis
 algemeen directeur/gemeentesecretaris

 D.M.M.T. Prevoo
 burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 14 juni 2022;

Gezien de schriftelijke beantwoording van de vragen van de raadsfracties de dato 1 juli 2022;

Gelet op het bepaalde in artikel 4 en art. 6 van de Financiële Verordening 2021.

Besluit:

- De begroting 2022 aan te passen conform de voorstellen zoals opgenomen in deze kadernota inclusief de daarbij behorende mutaties in de reserves.
- Het college opdracht te geven om de programmabegroting 2023 op te stellen met inachtneming van de voorstellen zoals opgenomen in deze kadernota.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 11 juli 2022.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

D.M.M.T. Prevoo,
voorzitter

